

Monumentnummer*: 516074

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 28 november 2000
Kadaster deel/nr 82865/51

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Alblasserdam Alblasserdam Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Alblasserdam

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Alblasserdam A 5895

Omschrijving**

Inleiding

WOONHUIS van het type dijkwoning uit 1923 naar ontwerp van architect C. van Eesteren met kleurenschema van Th. van Doesburg in Functionalistische bouwstijl. Van Eesteren is verbonden met De Stijl (1917-1931) en met de CIAM (1928-1959); avant-gardistische kunstenaars- en met name architectengezelschappen die internationaal de aandacht op zich wisten te vestigen.

De woning in Kinderdijk is in De Stijl traditie gebouwd in opdracht van mevr. van Zessen. De samenwerking tussen beide kunstenaars had in voorgaande jaren al geleid tot ontwerpen als maison Rosenberg (1922) en maison particulière.

Voor het kleurenschema aan de buitenzijde heeft Van Doesburg het destructieve concept gebruikt terwijl aan het interieur van de woning de constructie-theorie ten grondslag ligt. Deze theorie werd in 1923 door Van Eesteren en Van Doesburg gepubliceerd in het vijfde manifest van De Stijl en gaat er vanuit dat kleur als ondersteunende factor van de architectuur kan dienen. Naast de primaire kleuren zijn wit, zwart en grijs gebruikt, deze 'niet-kleuren' zouden het volume aan geven, terwijl rood de hoogte, geel de lengte en blauw de breedte benadrukken. In de destructie-kleurentheorie wordt door het gebruik van tegengestelde kleuren en door verspringende kleurvlakken gestreefd om de regelmaat en harmonie van de architectuur te onderbreken. Bij dit woonhuis komt dat name bij de in verschillende kleuren geschilderde luiken tot uitdrukking.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De dijkwoning is begin jaren negentig door de Van Eesteren-Fluck en Van Lohuizen Stichting volledig gerestaureerd, in de originele kleuren teruggebracht en als museumwoning ingericht.

Van het oorspronkelijke buurpand zijn middels een houten frame de contouren aangegeven. Achter de woning bevindt zich een laagliggend terrein met een wiel.

Omschrijving

Het woonhuis heeft twee bouwlagen en bestaat uit twee inelkaar geschoven rechthoekige volumes die een flauwe hoek ten opzichte van elkaar maken. Het voorste volume dat een stuk kleiner en smaller is dan het achterliggende bouwdeel, is aan de weg geplaatst. Het pand heeft een plat dak en is opgetrokken in baksteen. Op het raakvlak van beide volumes een gemetselde schoorsteenpartij. Kozijnen, deuren en luiken zijn van hout. De vensteropeningen hebben rollagen en in sommige gevallen houten onderdorpels. Kozijnhout en raamhout zijn telkens in dezelfde kleur, de vensterroeden zijn overal grijs.

Het voorste volume heeft in de voorgevel (noord) twee witte vensters met tussendorpel beiden voorzien van luiken die aan de binnenzijde vlnr wit, zwart, zwart en grijs en aan de buitenzijde vlnr wit, rood, rood en grijs zijn geschilderd. Op de verdieping een excentrisch geplaatste horizontale raamstrook met blauwe kozijnen die doorloopt tot in de linkerzijgevel. Beide hoekramen kunnen open worden gezet. In de laatst genoemde gevel nog een raam op de begane grond voorzien van luiken in de kleuren wit en rood. De voordeur, geel met wit kozijn, bevindt zich in een terugliggend voorgeveldeel dat onderdeel uitmaakt van het achterliggende hoofdvolume; betonnen trapje naar de entree, betonnen drempel. Boven de voordeur een zwarte betonnen luifel met daarboven een bovenlicht met wit kozijn.

In de achtergevel zijn drie bouwlagen te onderscheiden met vensters van verschillende grootte en onder hanekammen: op de begane grond een (keuken)raam met horizontale tussendorpel gevat in een wit kozijn met luiken, die aan de binnenzijde wit en blauw en aan de buitenzijde rood zijn geschilderd; op de eerste verdieping eveneens een raam met horizontale tussendorpel in een geel kozijn met rechts daarvan een klein venster in wit kozijn; op de tweede een blauw kozijn. In de bovenste laag een raam met wit kozijn met een verticale middenspijl met rechts daarvan een venster met horizontale tussendorpel in een blauw kozijn.

In de rechterzijgevel (west) een gele keukendeur, op de eerste laag twee ramen, met een wit en een blauw kozijn, waarvan het linker een schuifraam is. In de bovenste laag een schuifraam met blauw venster. De zijgevel van het voorste volume is blind. In de linkerzijgevel (oost) slechts een vierkant trapraampje met blauw kozijn.

Aan de rechterzijde wordt de grens van het perceel gemarkeerd door een gemetselde TUINMUUR die aan de voorzijde middels een blauw geschilderde poort aan het pand is gekoppeld. Tussen tuinmuur en pand een gemetselde trap die naar de achtertuin leidt.

INTERIEUR De plattegrond is geheel in tact gebleven. Links het trappenhuis en op iedere bouwlaag een aantal vertrekken. Gestucte wanden met grijze plinten en houten paneeldeuren waarvan de panelen telkens van kleur wisselen, houten trap met gele, houten spijlen. Zwarte marmeren schouw in de voorkamer.

Waardering

De woning is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als typologisch voorbeeld van een dijkhuis met een karakteristieke onderverdieping voortkomend uit de situering aan de dijk.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De woning is van algemeen belang wegens architectuurhistorische waarde vanwege de plaats in de geschiedenis van de moderne Nederlandse architectuur als bijzondere uitdrukking van De Stijl en als onderdeel van het oeuvre van Van Eesteren en van Doesburg. Bijzonder is de samenwerking tussen De Stijlleden Van Eesteren en Van Doesburg.

Het pand is van algemeen belang wegens stedenbouwkundige waarde door de ligging aan de dijk. Het is gaaf in hoofdvorm, detaillering en materiaalgebruik.

Het pand heeft zeldzaamheidswaarde door de unieke samenwerking tussen Van Eesteren en Doesburg.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis